

A FÉNYÉRZÉKENY ANYAG MISZTÉRIUMA

Szöveg: Muray Gábor

Közhely, hogy a digitális kamerák, majd az okostelefonok revolúciójával hiperinflálódott a fénykép. Fotóink olyanokká váltak, mint 1946-ban a pengő – ismerős a korabeli hírkép: a szél halmokba sodorta a járdán a bankjegyeket.

Válogatásunkban hét fotós nyúl vissza a predigitális korba, a fotográfia gyökereihez, hogy felhívja a figyelmet a fényérzékeny anyag misztériumára, az egyes képek súlyára és a fotográfia egyedi értékére.

„Te hol tartod a képeidet?” – kérdezi a buszon előttem ülő srác a barátját. „Feltoltam mindet a felhőbe”, mondja amaz. Kettejüket hallgatva Michelangelo Antonioni *Túl a felhőkön* című filmje jut eszembe, otthon élő is keresem. A remekmű elbeszélője, a John Malkovich által alakított rendező szemlélődve, egy analóg kamerával járja a következő filmje tervezett helyszíneit. Így vezeti be a filmet annak nyitányában: „A valóságot is csak akkor sikerült úgy istenigazából felfedeznem, amikor elkezdtem fényképezni. Szerettem lefényképezni, azután pedig kinagyítani azon dolgok felületét, amelyek körülvesznek, hogy megtudjam, mi rejtezik mögöttük valójában. Semmi mást nem tettem egész pályafutásom alatt – vallja a narrátor, hogy bő másfél órányi cselekmény után így foglalja keretbe Antonioni filmjét: – Természetesen mi nagyon is jól tudjuk, hogy minden feltárt esemény

mögött ott lappang egy másik, amely lehet, hogy még közelebb áll a valósághoz, és ez utóbbi mögött is van egy újabb, na meg az utolsó mögött is biztosan rejtőzik még egy következő, és ez így megy a végtelenségig. Egészen addig, mígnem elérünk a teljes, titokzatos valóság eszményképéhez, amelyet soha senki nem láthatott...”

Akik ma a fotográfia analóg eljárásaihoz kanyarodnak vissza, egyből a végénél kezdik. Nemet mondanak a végtelenségig szaporodó megapixelre és a mennyiségi inflációra, inkább egyetlen képet hoznak létre nehézkes bravúrral. Nemet mondanak a tökéletes digitális képmásra, és bátran élnek a tökéletlenség esztétikumával. A korabeli technika elsajátításán és a kémiai folyamatok megértésén túl elsősorban a varázslatra kíváncsiak, a pillanatra, amikor a fényérzékeny felületen – legyen az bármi – megszületik a titokzatos valóság eszményképe. ■

WEINER SENNYEY TIBOR: HAMVAS BÉLA FÜGEFÁJA KORČULA SZIGETÉN
2019 | polaroid

Az analóg kép valójában csak az eredeti formájában, tárgyyszerűségében mutatja azt, ami, hiába is digitalizáljuk, a monitoron sosem lesz ugyanaz, mint a negatívon vagy a pozitívon vagy a papírképen. Sőt a polaroidnak még ennek tetejében idővel változnak tónusai és színei, elmélyül vagy kifakul, sarka meggyűrődik, valaki ujjenyomatokat hagy rajta, a kutya szőre rátapad, málnaszörp ömlik rá. Szörnyű dolgok történhetnek a polaroidokkal, s mindez a kép teljes tökéletlenségében tökéletesen tudja reprezentálni a megragadhatatlan idő folyvást tovatűnő pillanatát. Ez az, ami a polaroidban olyannyira vonzó számomra, hogy olyan sebezhető és limitált. Értékes, megismételhetetlen, egyszeri, pontatlan, változó, tehát egészen hasonló ahhoz, ahogyan az emberi emlékezetünk egy-egy pillanatot megőrizni képes.

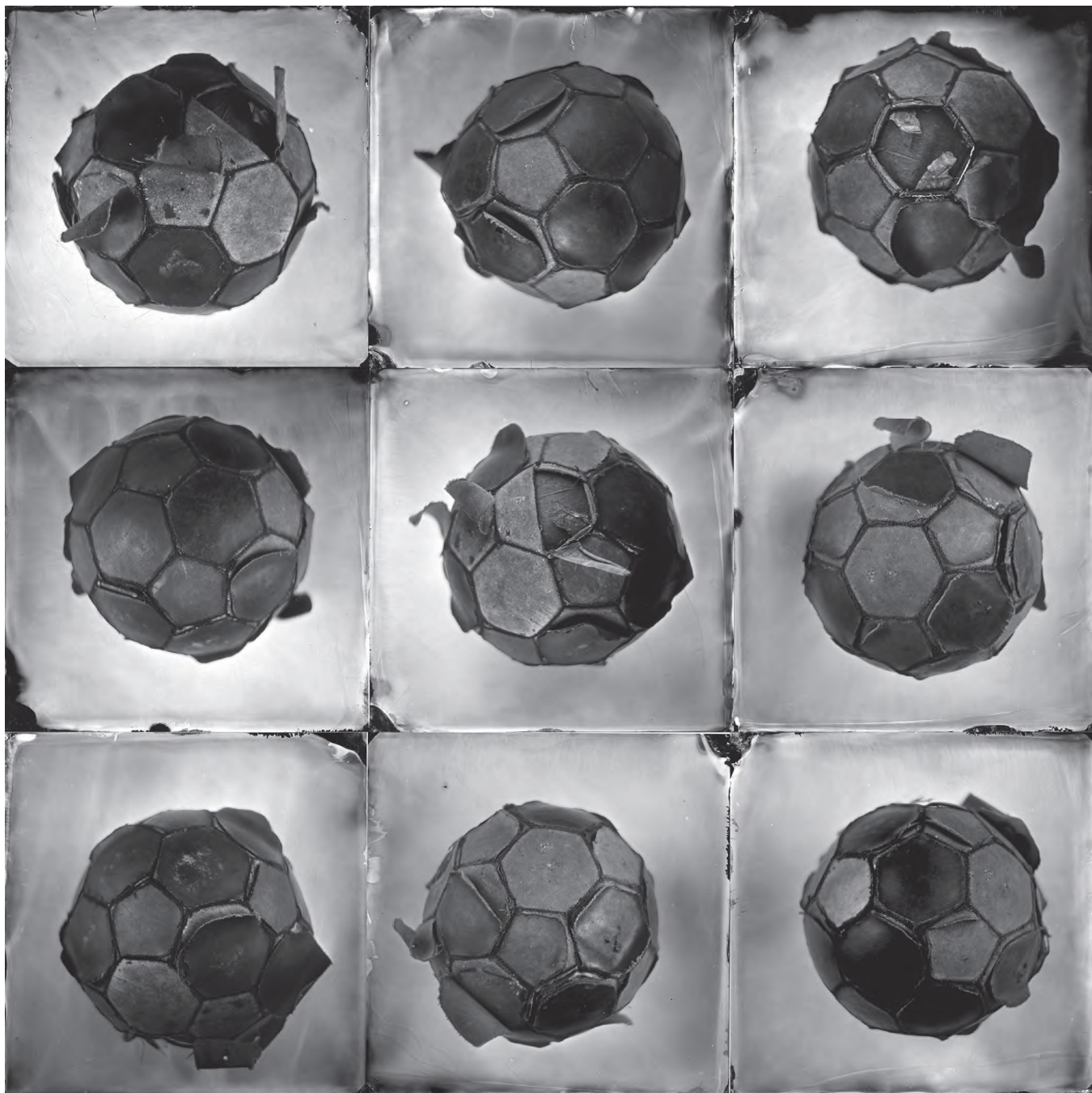
Weiner Sennyei Tibor: Polaroid poézis (részlet)

GÁBOR ENIKŐ: LEVEST VILLÁVAL
2015 | fotogram

A fotogram vegytiszta, eszköz nélküli fotográfia, amely a fény és a fényérzékeny anyag közé helyezett tárgyak árnyékát rögzíti. A vízben úszatott, mozgatott tárgyak képe átalakul, torzul. A hullámokon a fény megtörik, illetve csak részlegesen tud eljutni a fényérzékeny felületig. Az így létrehozott kép a tárgyak mozgásának egy pillanatát olyan részletességgel tárja elénk, ahogyan azt a valóságban sohasem tapasztalhatnánk meg.

Gábor Enikő

VARGA TAMÁS: HEM
2016 | nedves kollódiomos eljárás, ambrotípa

Nekem még fontos a mesterségbeli tudás, vonz a sötétkammerában az egyedüllét, az anyaggal való közvetlen kapcsolat, az egy és megismételhetetlen, ennek megfelelően a képek kézben fogható formában való létrehozása. Tudom, ez ma nem trendi dolog.

Varga Tamás

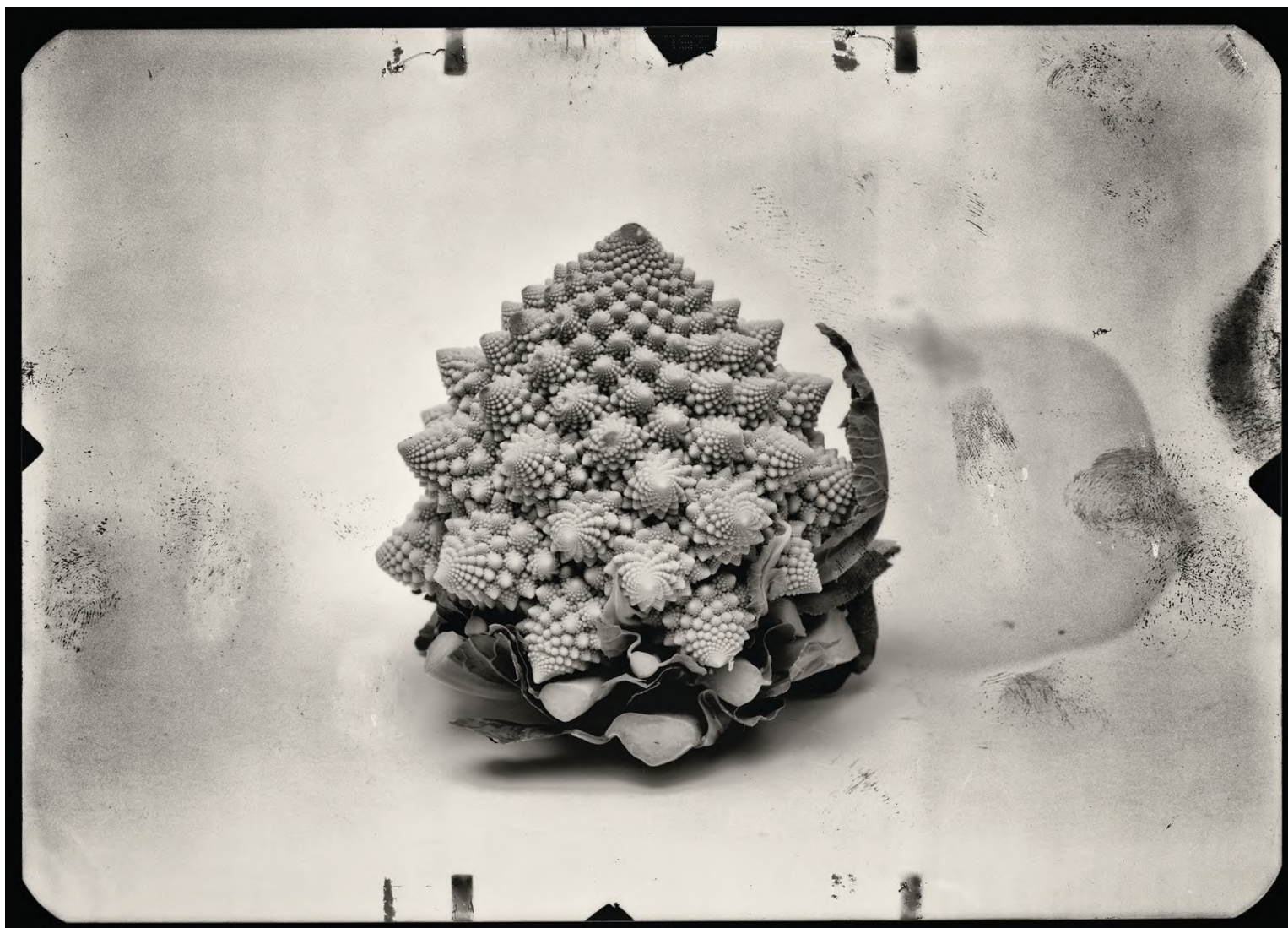

HOSSALA TAMÁS: HANSÁG – HATÁRVONAL 076

1996 | Canon EOS 33V fényképezőgép | Fuji Neopan Acros 100 film | Ilfobrom Galerie FB 3 1K fotópapír

A Határvonal sorozat 076-os képe számomra kifejezi a határátlépés pillanatát, saját határaink feszegetését, egyszerre az elmúlást és az állandóságot. A film használata segít az elmélyülésben, időt ad a koncepció kibontakozásának. A kézművesség jellege sokkal inkább megfoghatóvá, tapinthatóvá teszi számomra magát az elképzelést, annak kibontását vagy épp fókuszát. A film befűzése, előhívása, a kocka lenagyítása szintén fontos része annak a gondolkodásnak, amelyet képviselek.

Hossala Tamás

VACHTER JÁNOS: MARKET – PAGODAKARFIOL
2017 | 13 x 18 cm-es röntgenfilm

„Azzal, hogy Vachter János zöldség- és húsportréi a piaci portékává vált néhai élőlény, pontosabban a gomba kalapjának vonásait, a kelkáposzta levélerezetét, a pagodakarfiol fraktálszerű virágzatát, a tarja gazdagon rétegzett zsír- és hússtruktúráját, a gyömbér minden irányba nyújtózó mozdulatlanságát, a salátalevél erotikus burjánzását, a sárgadinnye sűrű erezetébe ivódó földmaradványokat emelik ki, voltaképpen megszólítják: magasba emelik az anyagot. A fekete-fehér, archaizáló, röntgenfilmes technika keresett, stilizált tökéletlensége, ujjnyomatokkal vegyített karcossága megítélésem szerint adekvát formai megfelelője a szándékolt tartalomnak.”

K. Horváth Zsolt

BARÁTH GÁBOR
2020 | ferrotipia lyukkameraként használt cukorkás dobozzal

A fotó manapság már bárkinek elérhető, de játszottunk el a gondolattal, mi lenne, ha nem lenne áram és japán mérnökök. Tudnánk vajon fényképet készíteni? Ennek a fotónak az az érdekessége, hogy nem szükséges hozzá semmilyen modern technológia, minden elemét viszonylag egyszerűen elő lehet házilag állítani. A kép egy cukorkás dobozból készült lyukkamera belsejében jön létre nedves kollódiumos eljárással, tehát valójában nem más, mint egy egyszer használatos instant fényképezőgép.

Baráth Gábor

NÉMETH KRISZTA: SZELFI KARANTÉN DRESS CODE-BAN (MASZK, KESZTYŰ, SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ KOVÁSZOS KENYÉR)
2020 | kovászos kenyérből épített lyukkamera, papírneгатív

Mivel az utóbbi évek statisztikája szerint
 1. konyhanyelven pompásan tudok önkifejezni,
 2. különös kalandvágy él bennem, így időnként extrémnél extrémebb kihívásokkal tarkítom az amúgy lapos és egyhangú életemet,
 3. állítólag mindennel tudunk fényképet készíteni,
 4. de legalábbis vajás keksszel már sikerült.
 A kenyér az élet örökkévalóságának és folytonosságának szimbóluma.
 Hát miért pont azzal ne próbálnám meg? Miért ne azzal folytatnám?
Németh Kriszta

A HAZASZERETET ÉLMÉNYE

fizessen elő!

+36 70 627 9086 | elofizetes@magyar-kronika.hu | magyar-kronika.hu/elofizetes